

# Alternativa Associationsformer (former för samverkan)

Offentliga ./ Privata

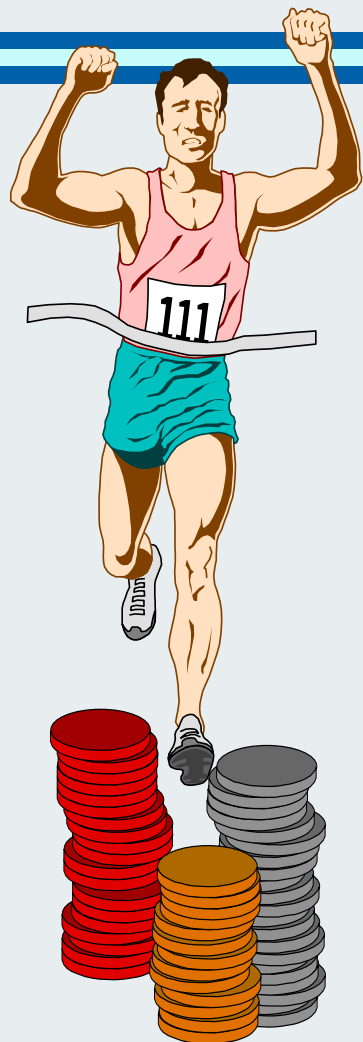
Stiftelser ./ Rena ass.

Bolag ./ Föreningar

Ek fören ./ Ideella föreningar

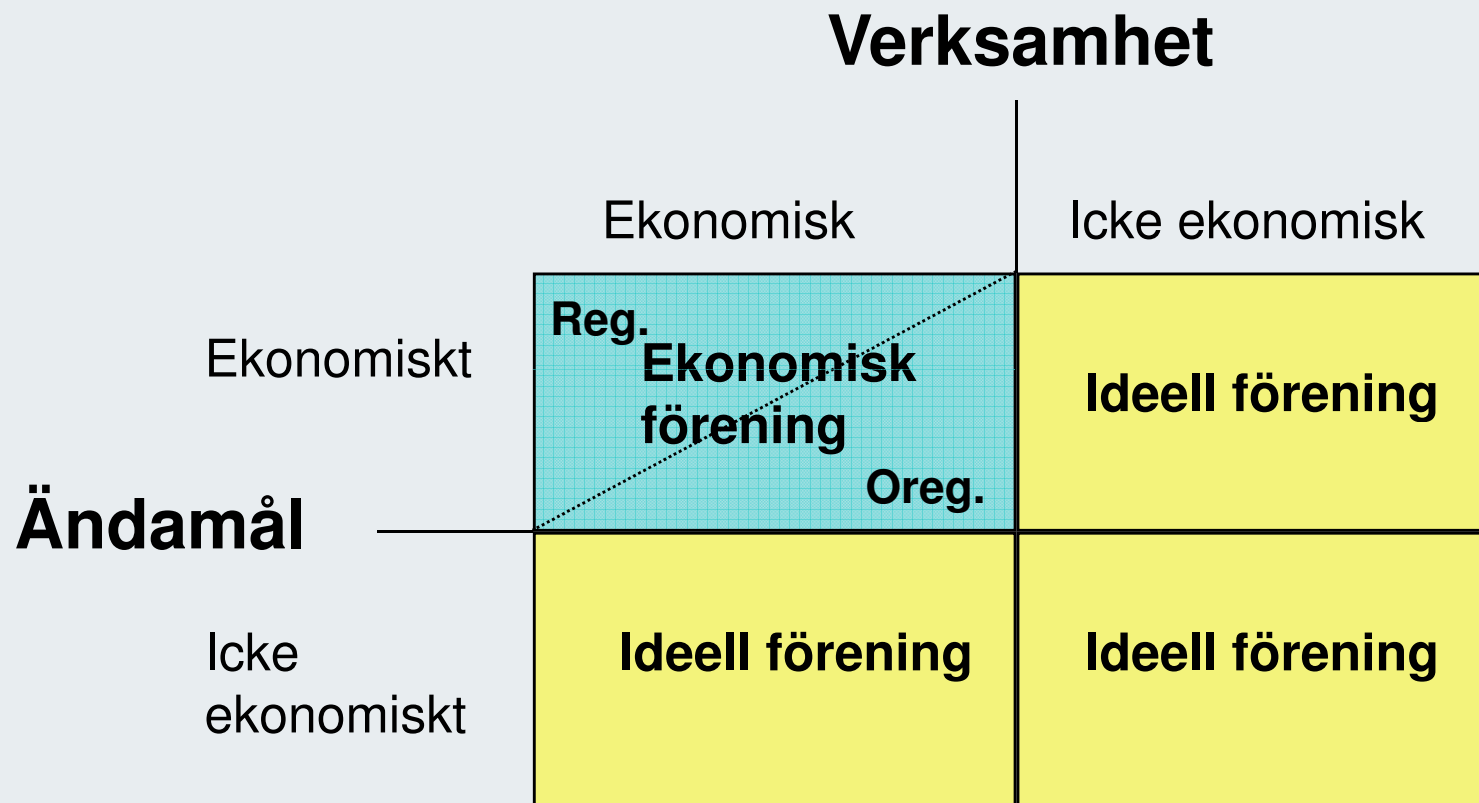
Ideell för./ Allmännyttiga  
*ideella* föreningar

## Omedveten förändring - gränsdragning mot annan association



- Efterhand som de ekonomiska förhållandena ändras för organisationer och dess medlemmar så ändras också förutsättningarna genom att den juridiska ramen ändras.
- Förändringarna i organisationen sker inte i tydliga steg utan gradvis och framförallt många gånger utan att man kan säga när förändringen verkligen skedde.
- Förändringen ställer nya och större krav på organisationens företrädare.

# Ideell eller Ekonomisk Förening?



# När är en ideell förening är bildad?

Lag om ideella föreningar saknas, därför får svaret sökas i praxis (dvs rättsliga avgöranden, HD, äldre datum).

Enligt praxis gäller att

- *Stadgar av någorlunda fullständighet skall antas*
- *Styrelse skall utses att företräda föreningen.*
- *Namn/firma kan sägas ingå i kravet på fullständiga stadgar.*

**Genom bildandet blir föreningen Juridisk person!**

# Juridisk person

En ideell förening är, precis som en fysisk person, ”rättskapabel”, och kan därför:

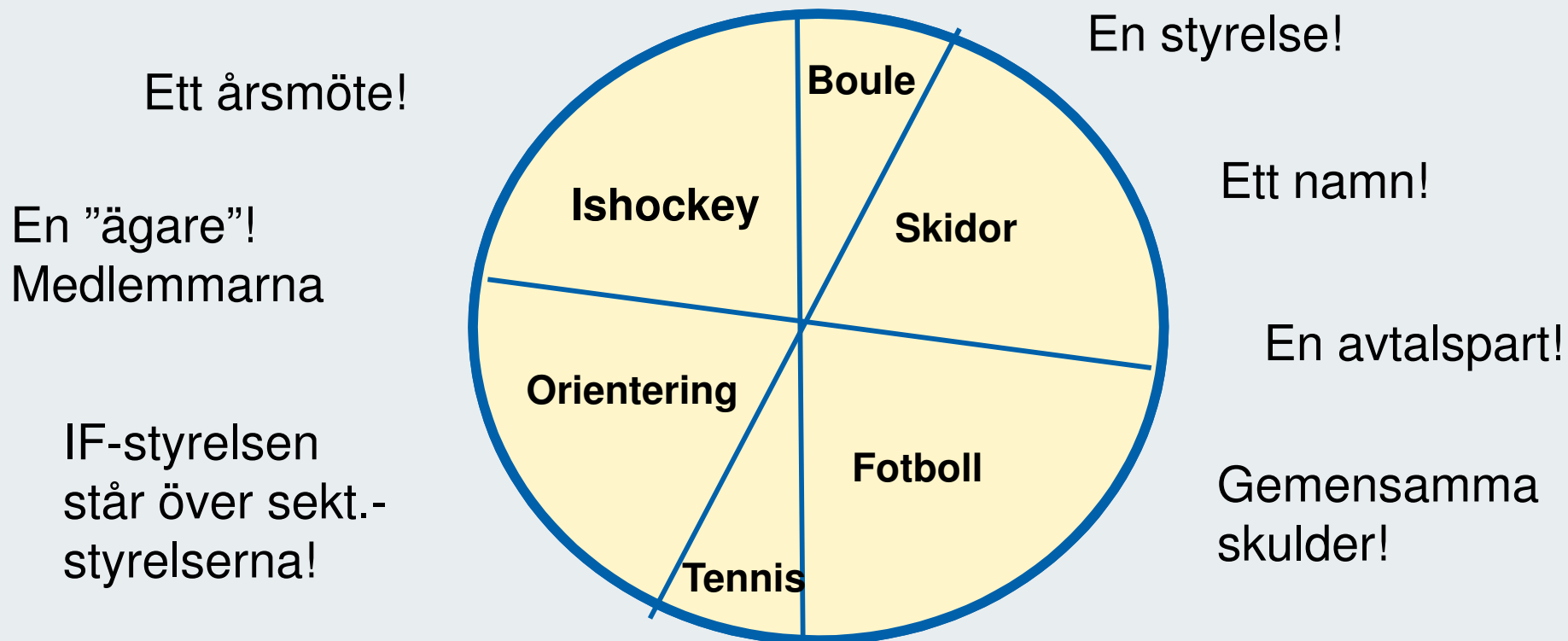
- *äga saker*
- *vara part i avtal*
- *vara part inför domstol*
- *vara medlem i annan ideell fören*
- *försättas i konkurs*



**H-regel: Den juridiska personen svarar med sina tillgångar för de skulder som uppkommer!**

# Sektion (vanligt inom idrotten) är ingen juridisk person!!

Föreningen är **en** juridisk person!



**Obs!** Föreningen svarar med sina tillgångar för samtliga skulder!



- Ändamålet anger föreningens profil
  - Dvs *vad* föreningens medlemmar har bestämt att göra i sin förening!!
    - Vilken verksamhet medlemmarna vill organisera
    - På vilken nivå medlemmarna vill ha sin verksamhet
  - Ändamålet anges i föreningens "grundlag" (stadgarna)
    - Kvalificerad majoritet för ändring, oftast

**Stadgarna = Avtal mellan medlemmarna!**

## Företrädare (styrelse) måste finnas!

För att den rättskapabla föreningen (=jur.pers) skall kunna fungera i relation till tredje man måste den företräddas av en eller flera fysiska rättssubjekt.

- Ställföreträdare - främst **styrelsen**, som kan utse "VD", GS el. likn.
- Firmatecknare - personer som fått styrelsens **uppdrag enl stadgarna**
- Befullmäktigad - den/de som genom **fullmacts**regler fått behörighet



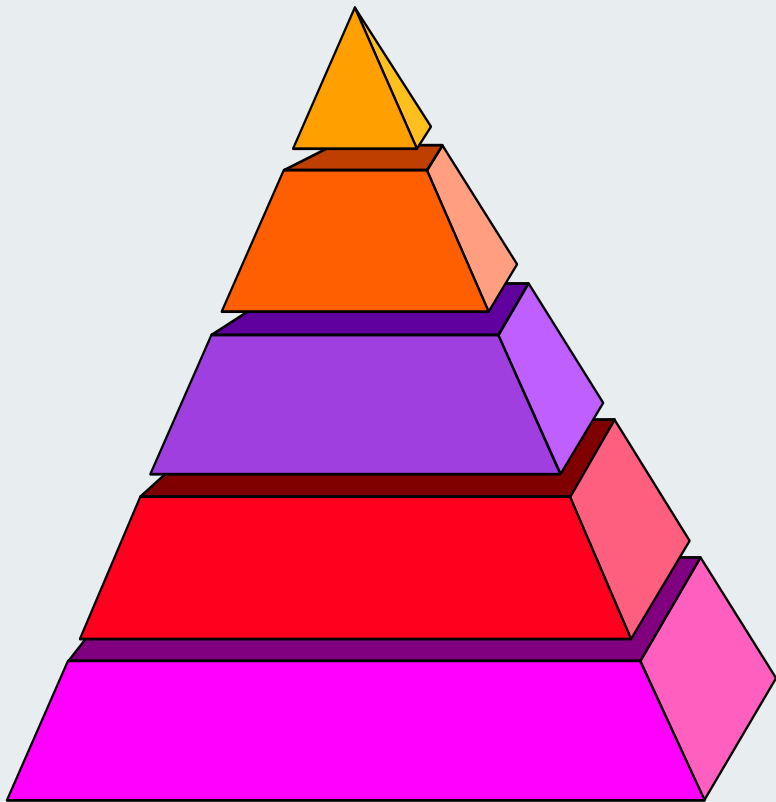
## Företrädare (styrelse) måste finnas!

- Vem utser styrelse och hur?
- Mandattid?
- Antalet styrelseledamöter?
- Omyndiga i styrelsen?
- Måste ordförande finnas?
- Personalrepresentant?
- Valbarhetsregler?

**Stor frihet finns!!**



## Krav på en hierarkisk struktur!



- Årsmötet (medlemmarna)
- Styrelsen (sysseomän)
- Sektioner
- Kommittéer
- Anställda
- Funktionärer/ledare

**Delegering - Ansvar!!**

# Normkällor för föreningens verksamhet

## 1. Speciallag

Den främsta normkällan - saknas för ideella fören.

## 2. Allmän lagstiftning

T ex skattelagstiftning, bokföringslagen m fl

## 3. Stadgar

Kan sägas utgöra ett (standard)avtal mellan medl.

## 4. Intern praxis

Kompletterar det som inte uttryckligen står i stad.

## 5. God förenings sed

Inom viss typ av föreningar accepterad standard

## 6. Paralleller

T ex en jämförelse med föreningslagen (lag om ek.för.)

## 7. Prejudikat

Rättsliga avgöranden av domstol (t ex NJA 1973 s.341)



# Grundläggande Principer



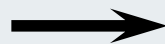
För all demokratisk fören.verksamhet

## MAJORITETSPRINCIPEN



"Den mening som fått de flesta antalet röster avgör i regel uppkommande fråga" (dock. kval. och rel. majoritet)

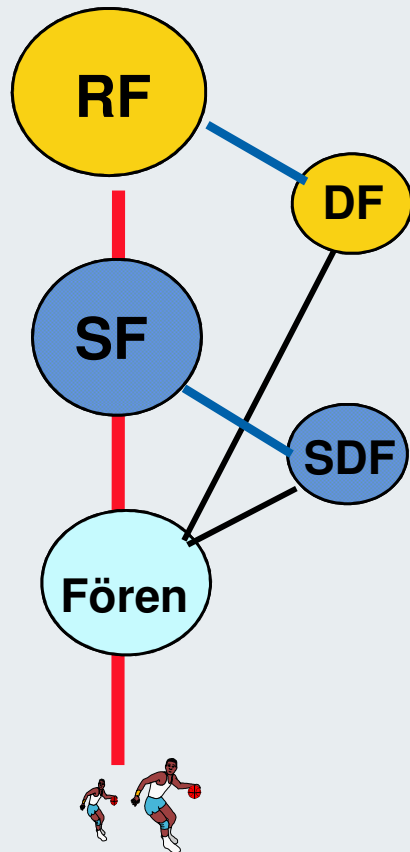
## LIKHETSPRINCIPEN



Majoriteten får vid sitt beslutsfattande inte utan "lagstöd" utsätta de enskilda medlemmarna för olika behandling

I likhetsprincipen torde finnas en **generalklausul** mot sådan ändring av stadgarna som medger otillbörlig fördel för medlem till nackdel för andra medlemmar.

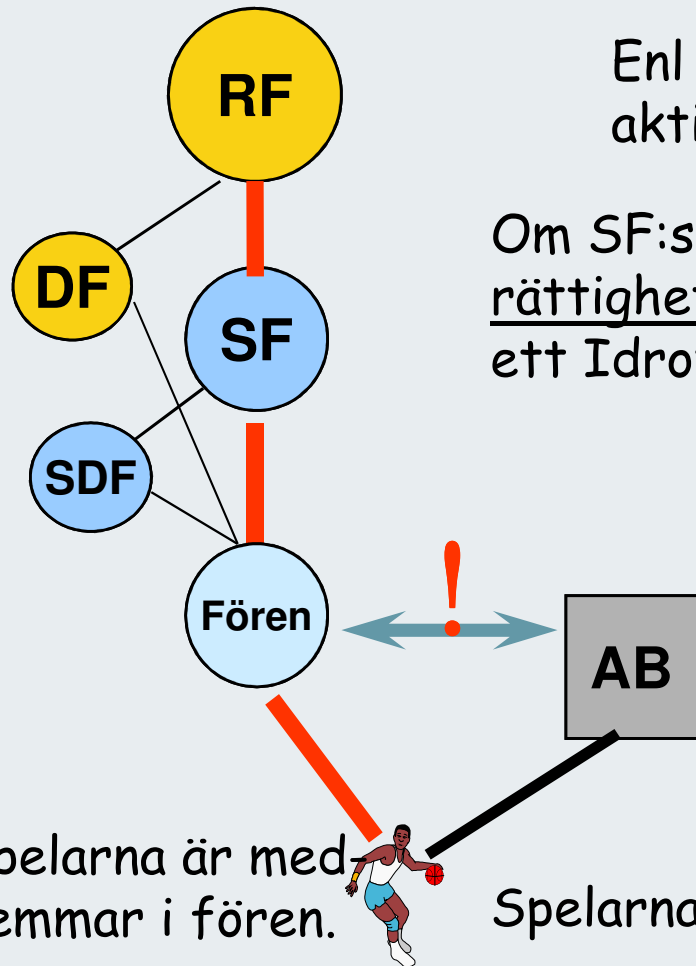
# Ideella föreningar = medlemmar



- Endast ideella föreningar kan få medlemskap inom RF.
- Medlemskapet innebär att man förbinder sig att följa överordnade organisationers regler och beslut.
- Medlemmarna bestämmer.
- Ideell verksamhet eller ett ideellt syfte.
- Inget hinder mot att förening äger bolag eller är medlem i ek.för.

**Enbart ideella föreningar!!**

# IdrottsAB (En alternativ associationsform för idrottslig verksamhet)



Enl RF:s stadgar får idrottslig verksamhet bedrivas i aktiebolag.

Om SF:s stadgar medger får förening upplåta rättigheten att delta i SF:s tävlingsverksamhet till ett IdrottsAB.

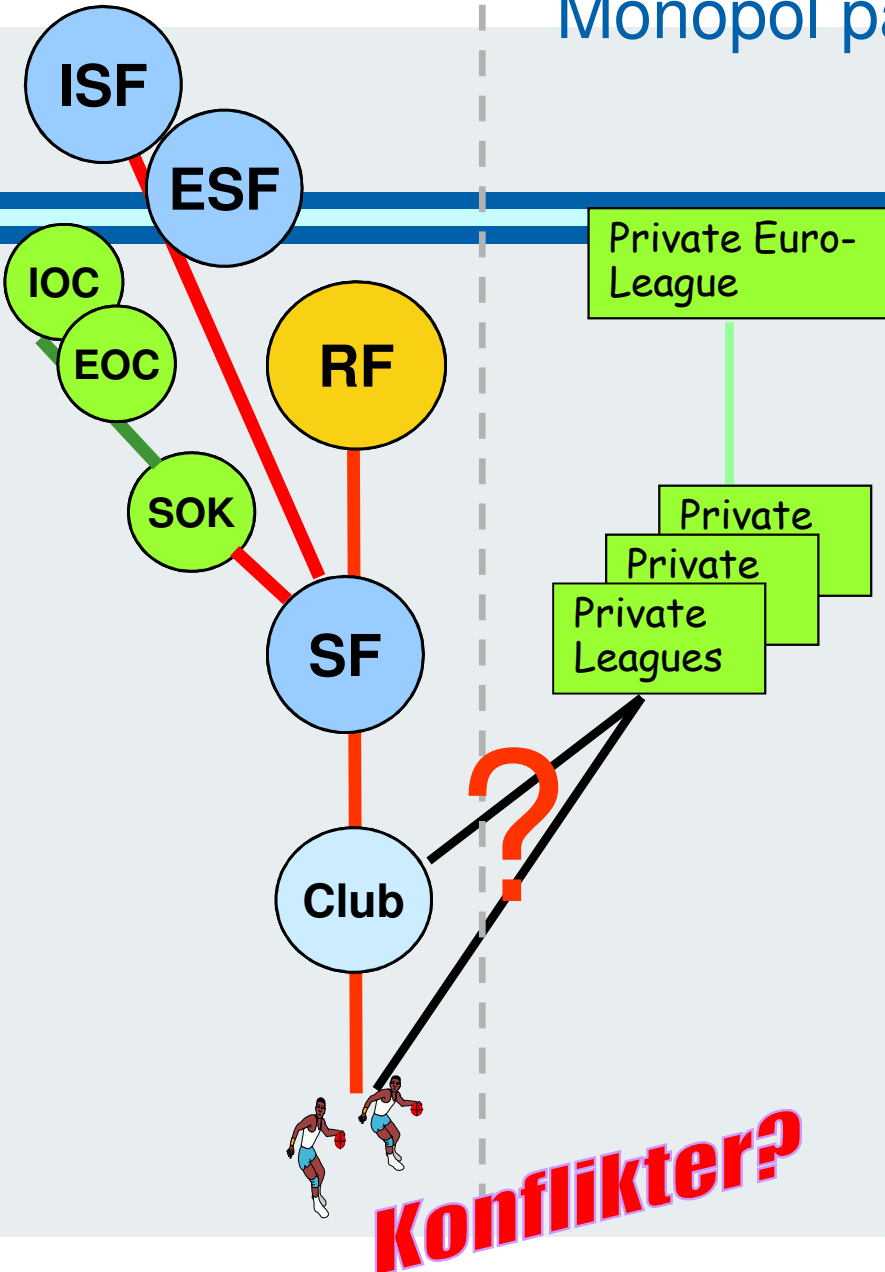
Med IdrottsAB avses AB som till huvudsaklig del har till ändamål att bedriva idrottslig verksamhet och därtill naturligt anknytande verksamhet **och** i vilket upplåtande förening har röstmajoritet på bolagsstämma.

Spelarna är medlemmar i fören.

Spelarna är anställda av AB

**Endast för några få!**

## Monopol på sin specialidrott?



- Kan man ha monopol på sin specialidrott?
- Vad kan hända om någon annan vill starta en egen liga - eller ett eget specialidrottsförbund?
- Kan idrottens org hindra privata ligor?
- Förmodligen inte! ....., men....
- Medlemskapet är ett avtal!
- Regelefterlevnad, lojalitet, sammanhållning!
- Avtalsbrott - en grund för uteslutning?
- Föreningar och utövare får välja sida!

Inga VM och OS-tävlingar..... eller?

## Föreningsförändringar/ -ombildningar

- Flersektionsföreningar delas upp i specialföreningar
- S.k Allianser av allehanda slag bildas
- Särskilda tävlingsföreningar bildas
- Farmarklubbarnas antal ökar
- Föreningar delas mellan elit och ungdom
- Föreningar med felaktiga syften förekommer
- "Pappersföreningar"

**Obs!** Risk finns för att vissa föreningar inte längre är (allmännyttiga) ideella föreningar!



# Föreningsombildning: Allianser

Inom idrottsrörelsen definieras en allians som en lokal ideell förening bestående av andra föreningar!!

## Allianser kan skapas för olika syften










- Allianser för samordning och opinionsbildning - (t.ex. HISO)
- Allians i stället för flersektionsförening - (DIF, IFK L-ö m.fl.)
- Arrangörsallianser och Tävlingsallianser - (t.ex. O-ringen)
- Allianser som äger/driver anläggningar
- Bingo & Lotteri Allianser

Risker med allianser??



Välkommen  
Kansliet  
Styrelsen  
Ordföranden  
Tidigare ledare  
Stadgar  
Historia  
HIF Föreningar  
HammarbyKortet  
Huvudsida

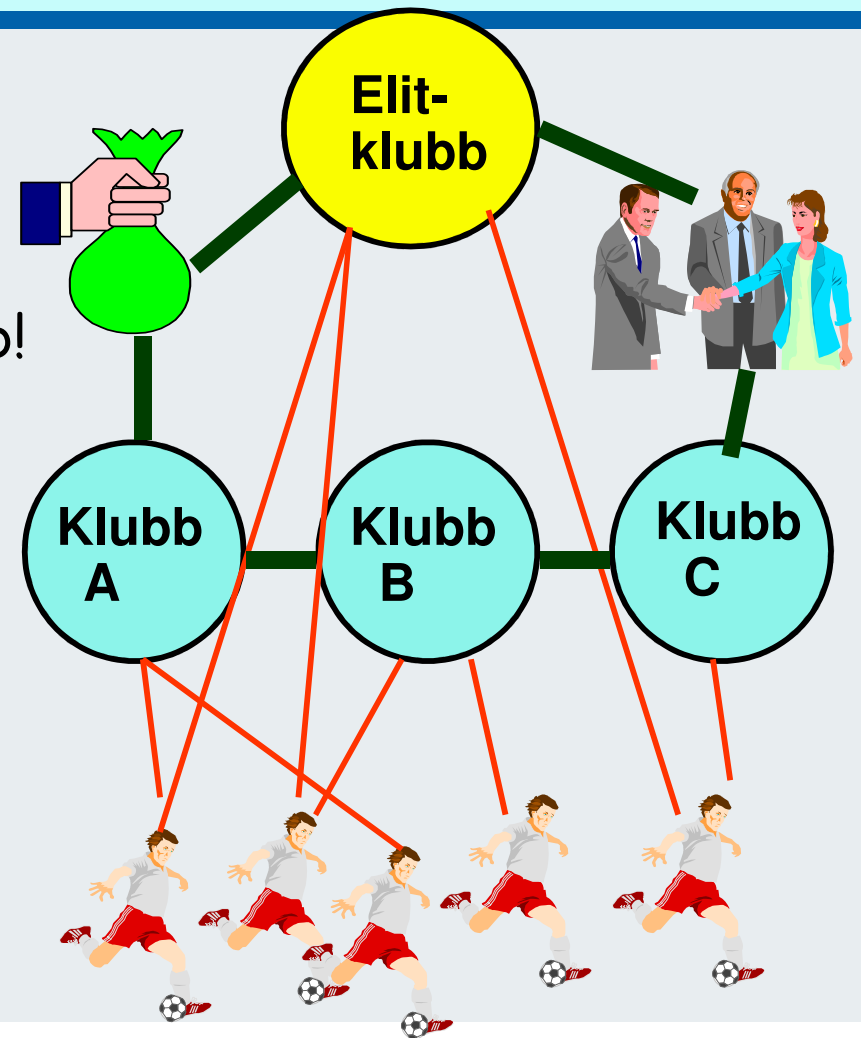
## Hammarby IF medlemsföreningar

<b>Bandy</b>  <b>Plats:</b> Zinkensdamms IP <b>Kontakt:</b> Thomas Fransson <b>Tel:</b> 08-7206261	<b>Bowling</b>  <b>Plats:</b> Brännkyrkahallen <b>Kontakt:</b> Ulf Carlsson <b>Tel:</b> 08-7985848	<b>Boxning</b>  <b>Plats:</b> Kocksgatan 24 <b>Kontakt:</b> Åke Andersson <b>Tel:</b> 08-392947
<b>Damfotboll</b>  <b>Plats:</b> Kanalplan <b>Kontakt:</b> Lollo Bruna <b>Tel:</b> 08-7276345	<b>Fotboll</b>  <b>Plats:</b> Söderstadion <b>Kontakt:</b> Tomas Eriksson <b>Tel:</b> 08-462 88 10	<b>Friidrott</b>  <b>Plats:</b> Enskede IP <b>Kontakt:</b> Lars Andersson <b>Tel:</b> 08-6480320
<b>Handboll</b>  <b>Plats:</b> Eriksdalshallen	<b>Innebandy</b>  <b>Plats:</b> Enskedehallen <b>Kontakt:</b> Gabriel Iscoz	<b>Ishockey</b>  <b>Plats:</b> Zinkensdamms IP

# Föreningsombildning: Elit-/Tävlingsklubbar

- Tre föreningar kommer överens om idrottsligt samarbete (avtal/finans)!!
- De bästa spelarna "placeras" i en elitklubb!
- Vem bestämmer i/över elitklubben??
- Vilka är medlemmar??
- Finns det några risker??
- Alternativ ass.form??

**Tänk efter före!!**



# Ansvar - utgångspunkt

## Huvudregeln

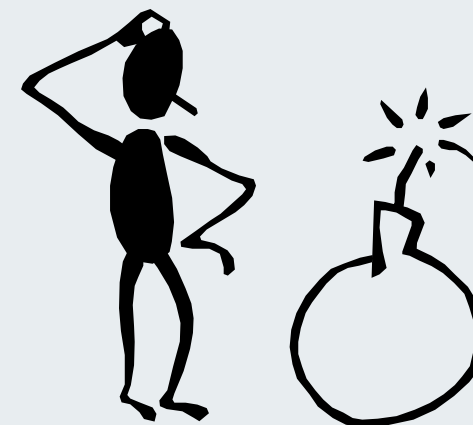
- Den juridiska personen svarar med sina tillgångar för de skulder som kan uppkomma i föreningen.

## Dock

- I de fall då föreningens företrädare *inte sköter vad på dem ankommer* kan dessa bli ansvariga.



**Var går gränsen??**



# Föreningens företrädare



- Styrelsen
- Enskilda styrelseledamöter
- Chefstjänsteman
- Sektionsstyrelse
- Ställningsfullmakt
- Särskild skriftlig fullmakt
- ??

**Behöriga företrädare!!**

## Ansvar: Huvudregeln och Normal aktsamhet

- Så länge föreningens företrädare sköter föreningen med *normal aktsamhet* - finns ingen risk för personligt ansvar.
- Medlemmarna går i princip *alltid* fria från ansvar.
- "Missar" företrädare vad på dem ankommer kan ansvarighet föreligga:
  - SKADESTÅNDSANSVAR
  - STRAFFRÄTTSLIGT ANSVAR
  - PERSONLIGT BETALNINGANSVAR

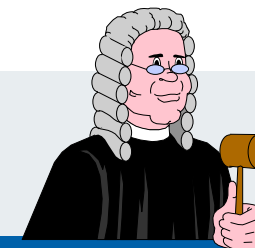


# Skadeståndsansvar

- Föreningsinternt skadeståndsansvar
  - Ej ansvarsfrihet!
  - Vad innebär det?
  - Väcka skadeståndstalan inom ett år!?
  - Ansvarsfrihetsbeslut gäller inte brottslig gärning eller "dolda fel"!!
- Externt skadeståndsansvar
  - Borgenärer kan stämma styrelsen för orsakad ekonomisk skada.
  - Fråga om brister i säkerheten (jfr Leksandsfallet)
- Uppsåt eller oaktsamhet!



## Straffrättsligt ansvar



- Föreningens styrelse är skyldig att se till att brott inte begås i föreningen
- Föreningen är skyldig att följa gällande lagstiftning.
- En juridisk person kan inte buras in - I stället svarar föreningens företrädare.
- Viktigt med klarlagd ansvarsfördelning inom styrelsen.
- Fängelse och/eller böter för bl.a skattebrott.





## Personligt betalningsansvar

**Huvudregeln:** Om allt sköts bra = ingen risk för pers.ansv.

**Dock:** Om allt inte är som det ska.....då ev **personligt ansvar!**

- Föreningen är ingen juridisk person
  - antagna stadgar, utsedd styrelse.
- Främst tänker man på skatter och avgifter
  - Skattebetalningslagen (SFS 1997:483)
  - Om företrädare för jur.pers. inte i rätt tid gjort föreskrivet skatteavdrag eller i övrigt underlåtit att betala skatt (även ag-avgifter) är företrädaren tillsammans med den juridiska personen skyldig att betala skatten och räntan på den.
- Den som går i Borgen går i sorgen!!